

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállás:

Külső-monostortóza 11. sz.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-szor 5 kr., s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseket felvételnek Bécsben Oppel Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Vogelnél (Wollzeile 9. sz.).
Nyilvántartási czikk sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Uj előfizetés

„K. KÖZLÖNY” két havi, azaz:

nov.—decemberi folyamára 2 frt.

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Kolozsvár, oct. 28. 1867.

Nem vagyok oly naiv, hogy igénytelen felszólalásomat journalistikai interpellatio formájában egyenesen a miniszterhez intézzem: akar-e rögtön segíteni a bajon, a mely e felszólalás tárgyát képezi?

De miután csakugyan komoly bajról van szó, miután — nézetem szerint — annak orvoslásáról gondoskodni kell és lehet; mindeusztal óhajtható, hogy e figyelmeztetés hasson el az igazságügyminiszter ő excejá irodájáig, s ott a transylvanicák referadáját vivő tanácsos ő mlga megfontolva, hogy van-e jelentősége vagy nincs: ahhoz képest vegyék hasznát.

A baj ez: a királyhágonnineni megyei törvényszékek és a főbb bíróságok közt megkezdődött a surlódás fegyelmi kérdésekben.

És ez, úgy hiszem, baj, s ha az, nem is oly ártatlan természetű, hogy nyugodtan hagyassuk — gyuladáshoz menni.

Sőt gyors orvosi segélyért kell esedeznünk, s hogy ez annál gyorsabban jöhessen, tehát legyen megjelölve az ok is, a melyből e nem öröndetes jelenséget természetesen felmerülni hisszük.

Az ok ez: éppen a fegyelmi viszony nincs rendezve a megyei (illetőleg székbeli és városi) autonómia alapján előállott törvényszékek és a provisoriumtól örökölt, kinevezés utján keletkezett, s még eddig nem epurált felsőbb bíróságok közt.

Már pedig maga ezen igazságszolgáltatási testületek keletkezésének természete oly heterogen, hogy azok közt első perctől fogva atyafiságos bizalomteljes viszonyról nem igen álmodozhattunk. Oly tény, melyhez nem kell bővebb magyarázat.

A királyhágonnineni köztörvényhatóságok alkotmányos reactiválása iránt kibocsátott miniszteri rendelet 19-dik pontjával a bizottmány hatásköréből elvonatván minden befolyás a törvényszéki elnökök, ülnökök s más tisztviselők fegyelmi ügyeire nézve, s további rendeletig a fennálló szabályok hagyatván érvényben: a megyei autonómia barátai ezzel a bizottmányok jogkörét látták megcsontitva s több megye, de névszerint Kolozsmegye bizottmánya a magyar kir. miniszteriumhoz intézett feliratában bizalomteljesen, de határozottan kijelenté, hogy oly megkülönböztetést, minőt az említett pont a közigazgatási és törvénykezési tisztviselők közt emel, sem a kormányzás, sem a magánjogi érdekek által indokoltak nem tart; kiemelé, hogy egyedül a bírói függetlenség elvének követelménye igazolhatná e megkülönböztetést, de éppen a bírói függetlenség biztosítása érdekében — ez a kolozsmegyei felirat petítuma — kívánatosabb, hogy törvényszékekünk bírának állása és többnyire polgártársaik és ne az alkotmányunk kifolyásaként működő királyi tábla és főtörvényszék végzésétől függjön.

Tovább nem ment ugyan Kolozsmegye nem coordinálta magát „heves”-kedőleg odáig, hogy a miniszteri rendelet ezen pontjára nézve fölmerült lényeges nézetkülönbségének valami draszticus tiltakozással, oly módon adjon kifejezést, mintha megelégedésére szolgálna, ha conflictusba jó hazai kormányunkkal, mi által mindig csak azon ódi pártnak kedveskedünk, mely a miniszteri felelős kormányrendszer elve ellen küzdve bukott el, s mely ma már csak süttogva

mondja, de még mindig mondogatja, hogy a parlamentarizmus kormány nem nekünk való, hogy az autonóm megye s parlamentarizmus kormány nálunk incompatibilis intézmények.

Ezt a rossz szolgálatot nem tette Kolozsmegye az ügynek.

De midőn a törvényszéki tisztviselők fegyelmi ügyeinek hatásköréből való elvonatását decretáló miniszteri rendelet illető pontja ellenében nézetkülönbséget oly érthetőleg hangsúlyozta, ezzel e kérdés ugyszólva nyílt kérdéssé tétetett.

Hogy ez nem hathatott kedvezőleg a megyei alkotmányos bíróságok és a kir. tábla közti különben se atyafiságos viszony fejlesztésére, az igen természetes.

De épp ezért — nézetünk szerint — annyival kevésbé lett volna e kérdés függőben hagyandó, s ha illetékes helyen eddig még nem határozta, bátrak vagyunk figyelmeztetni, hogy ez ügyet désagreeable következmények számára való ajtónyitás nélkül tovább elnapolhatónak nem tartjuk.

Nem azt értjük, mintha az igazságszolgáltatás belső érdekei lennének fenyegetve, hogy talán a szabályszerű ügyfolyam fennakadásától lehetne tartani; mert hiszen a megyei törvényszékek általában a legnagyobb erélyvel, pontossággal és szakképzettséggel felelnek meg feladatuknak, s a fegyelmi kérdéseknek semmi befolyása sincs az érdemleges igazságszolgáltatásra.

De ha maguk a hivatali organok közt csak ügyük is marad a surlódásra, ez végre is mire vezet? Kivált miután felsőbb bírói hatóság maga kezdi oly stylgyakorlatban találni örömet, a mire az alkotmányos bíróságokba talán nem nagyon szerelmes illető referens úr de dato Reichenstein büszke lehet, de a mit ildomos styluck, sőt hivatalos stylenek nem tarthatunk.

Mi úgy tudjuk, hogy a királyhágonnineni megyei bíróságok fegyelmi tekintetben az állandó megyei bizottmány és magának az igazságügyminiszteriumnak felelősek, s köztük és a felsőbb törvényszékek közt ily fegyelmi ügyben semmi összeköttetés.

S ha úgy van, a királyhágonnineni bíróságokra nézve is fontos érdekek alteralása nélkül lehetne tán hasonló módon rendezni a fegyelmi viszonyt.

Dixiet salvavi stb.

Halmágyi Sándor.

A fennebbi jóakaratu felszólaláshoz következő adatok lettek szabad használatra átszolgáltatva:

1. A kir. táblai elnökség felhívta a kolozsmegyei törvényszék elnökségét, hogy a személyzeti létszámkimutatást terjessze fel. Azonban a kir. biztos ő mnga e közben közölve az igazságügyminiszter rendeletét, mely szerint a minösítvényi kimutatások leküldött példányai lelkiismeretes beöltése után a miniszteriumhoz leendő felterjesztés végett hozzá (kir. biztoshoz) küldendők, törvényszéki elnökség ez utóbbi rendelethez tartotta magát, s a kir. táblai elnökség többszörös sürgetéseire kitérőleg, s megtagadólág felel vissza, csupán az egyszerű létszámkimutatást küldvén fel a kir. táblához, mely oly személyzeti létszámkimutatást követel, minő a kir. biztoshoz rendelt minösítvényi kimutatás. A surlódás e tárgyban foly; 14 aztán 8 s most 3 napi határidő tétetett kir. tábla által, melylyel szemben a megyei törvényszék elnöksége azon évrre támaszkodik, hogy ha az igazságügyminiszter szükségének találja vala, egyszerre rendelte volna a minösítvényi táblázatot hozzá is, a kir. táblához is beiktatni.

2. A tisztújítás után a megyei törvényszéki elnökség három joggyakornok kinevezését ajánlta a főispánnak, ki azokat a miniszteri rendelet azon pontjánál fogva, miszerint joga van tisztelbeli jegyzőket stb. kinevezni, tehát ki is nevezte. Most a kir. tábla felelőssé kívánja tenni a megy. törv. elnökséget, hogy miért fogad el oly joggyakornokot, ki nem ő nevezett ki, s vitája eziránti exclusiv jogát és e felett is foly a felelgetőzés.

3. A kir. táblán roszul expedialnak egy ügydarabot, mellékletét más ügydarab irományai közé tétetvén. Ennek következtében az ügy egyelőre el nem láttatván, a felek egyszerű panaszára, a kir. tábla „ámtással” vádolja a törvényszéket, mely megfejtván a dolgot, ezen éppen nem hivatalos kifejezést visszautasítja stb.

4. A kir. táblai elnökség továbbá oly dolgozást akarja felelőssé tenni a megyei törvényszéket, melyek a provisorium alatt történtek. Így például egy orvosi oklevél elvesztésért, mely a levéltári adatok szerint a provisorium alatt történt el; továbbá letéteményezett ékszerért, melyek maga a kir. tábla rendeletére szintén a provisorium alatt árvereztetek el. A megyei törvényszék visszaír, hogy a provisorium alatt eltűnt dolgokért semmi felelősséget se vállal el.

5. A kir. tábla „hallomás után” megrója a megyei törvényszéket, hogy hanyagul foly a kiadó-hivatalnál a munka, s az irások halommal hevernek. Megyei törvényszék visszafel, hogy a volt provisorius törvényszéktől csak az expediatúrán 900, mondó kilencszáz darab restantiát vett át 1862—63—64—65—66-ból, s az alkotmányos megye nem lehet felelős a provisorium hanyagságáért; elég kár, hogy a kir. tábla a közvetlen felügyelete alatt állott provisorius törvényszékek hanyagságát, s viszszaéléseit nem ellenőrizte a maga idejében stb.

A kolozsvári választás történetéhez.

A „M. Polgár” t. szerkesztőségétől következő átiratot kaptunk:

„T. szerkesztő úr! Sámí László tanár urnak a „M. Polgár” szerkesztőségéhez intézett nyilatkozata a „Kolozsvári Közlöny” mai számában, minden commentár nélkül megjelent.

A nyilatkozat lapunkból vétetett át, s a reproductio ellen semmi kifogásunk sem lehetne, ha azon körülmény, hogy az „A kolozsvári választás történetéhez” cím alatt jelenvén meg, azon föltevésre nem jogosítana, hogy e reproductio gyanúsításnak is megjárja.

Sámí tanár úr nyilatkozatának előzménye s volt, midőn a t. szerkesztőség ignorált, a collegialitás rovására kísért meg politikai tőket csinálni pártja érdekében.

Fölreértés itt nem foroghat fenn, mert ha föl-tételeztük is, hogy a t. szerkesztőség nem olvassa a „Zig a „Magyar Polgár”-t, de a kérdéses nyilatkozat alá helyezett szerkesztői megjegyzés nem egy könnyen kerülhet ki a figyelmét, s e megjegyzés figyelmeztethette volna az előzményre.

Kolozsvár, október 29-én, 1867

tisztelettel

a „Magyar Polgár” szerkesztősége.

Ez átirat azon felkéréssel küldetett, hogy lapunkban adjuk ki.

Szives készséggel tesztük azt, annyival inkább, mert nincs semmi okunk pirulva állani saját lelkiismeretünk előtt azon eljárásért, a melylyel a kérdéses nyilatkozatot utánnyomattuk.

Megneveztük a forrást, a mint illik, s ha azal vádoltunk, hogy a „collegialitás rovására” mulasztottunk el a commentálást, kénytelenek vagyunk bevallani, hogy igenis, nem akartunk beleszólni a dologba, s szorongatni lapjainkat a tulajdonos agitatciókkal szemben legkevésbé kényelmes álláspontjára.

Mi ugyancsak nem vádoltathatunk a val, hogy kisszerű malitiával ragadtuk meg az alkalmat „politikai tőket csinálni pártunk érdekében”, s ha a szerk. megjegyzést nem adtuk ki, ezt valóban nem roszakaratból tettük, hanem hamarjában nem láttuk át fontosságát.

Ez — ha jól fogtuk fel — mindössze igazolás az igen tisztelt tanár úr azon szemrehányása ellen, hogy ama lap egyik újdonságában politikai elemének öntudata érzékenyen érintett. Deprecatio, mellékkérdés, nem a dolog meritumára tarozó ügynek tetszett.

A Sámí úr cikkének mi más jelentőségét áttuk, mint a mit annak ez a közte és a „Magyar Polgár” t. szerkesztősége közt fölmerült „félreértés” s expectatio kölcsönöz.

Minket annak a napi kérdésre vonatkozó nézely igazságai, az elméleti rész, érdekelt, s indított arra, hogy azt közönségünknek is bemutassuk.

Minket érdekelt egy férfi nyilatkozata, ki szemben az in extremis politizálással, elég polgári hűsággal birt megmondani az igazságot, megmondani, hogy nem pártolja a szélsőségek, hanem a kik egy nagy történelmi név bástyája megannyi hévvel politizálnak, ha valóban politikai öntudatos pártnak kívánnak tekintetni, „nyegyekeznek az elfogadott nézetek mellé egy erős értelmes pártot alakítani, mely ne csak demonstratio legyen kész, hanem tekintélylyel és öntudatosan működni tudjon.”

Minket érdekelt e férfi nyílt kérdése: „Megvan-e az erős, értelmes, öntudatos párt?” s e fel-

tett kérdésre saját, őszinte, intve intő felelete: „Ne tréfálkozzunk, uram!” e sokatmondó pár szó.

Minket érdekelt egy tiszteltemelő, derék hazafinak elfojtott s ezért oly halk, de annál meghatóbb fájdalomnyilatkozata, hogy mert nem kiáltott ki minden biggadt embert „pecsovia”-nak, mert a mások politikai meggyőződését inkább tisztelni, mint lekiabálni s Kolozsvár eddigi politikai közszellemét tekintetbe venni intett, hogy — mondjuk — ezért „az ifjuság nemes hevében, mivelő-dése központján küpenyforgatónak proclamáta.”

Minket érdekelt e tisztá keblt hazafinak komoly megfontolásra méltó megjegyzése, hogy „el-szerte az országban választásainknál az emberi méltóság és szabadság szent nevének elég sértes követetett már el, s a democratia kedviért a mérget mérgecsinálni nem akarta.”

Ezek érdekelték minket, s mindenki meg fogja nekünk engedni, hogy Sámí tr. úr nyilatkozatának „nyilvontját” csakugyan ezen elméleti rész képezi, s nem pedig az az incidens-kérdés, melyből bizony nem nagy politikai tőket csinálhat senki se.

Hogy az utánkölött cikknek czimul odatettük: „a kolozsvári választás történetéhez” ugyan bizony mikép „jogosíthatna fel” valakit „azon feltevésre, hogy e reproductio gyanúsításnak is megjárja!”

Ennél már csakugyan kevesebb okot ily föltevésre való jogigényre még nem láttunk.

Aztán bár tudnók, hogy mivel „gyanusítottunk” ezen egyszerű czimadás által.

Csak nem azzal gyanúsítottuk ez által a „Magyar Polgár”-t, hogy a szélső-baloldali megcsinált demonstratióban részes volt.

Hiszen tán baloldali organ volna, s mint ilyen csak nem vádoltathatunk a val, hogy tulajdonképi álláspontjával ellentétben, nem a maga pártjának, hanem a szélső-balnak állana szolgálatában?

Tudjuk mi azt, hogy sokkal többre becsüli saját keresztelvélet, melynélfogva baloldali lapnak születtél vala azon politikai bitvallással, mely épp ugy elismeri a pragmatica sanctio, mint mi jobb oldaliak.

Tudjuk mi, hogy a szélső-baloldali demonstratiót nem pártolja, nem pártolhatja!

Tehát — pax vobiscum!

H. S.

Klapka megválasztása.

Trencsén, oct. 22. 1867.

Szabadságharcunk legkitünőbb vezetőinek egyike, Klapka György, a puchó-illavai kerület választóinak kérelmére képviselőjelöltként körünkben megjelenvén, tisztelői nagy számmal sereglettek össze tüdvölzésére. A városunk nemzeti lobogókkal felékesített utcáin Hullámzó néptömeg a magas vendég tiszteletére rendezett fáklyásmenet szónokának éltető üdvözlését ezerszeresen viszhangoztatta; de a lelkesítéség netovábbját érte a nagybírd tábornok következő válaszára:

„Thurzóvák emlitették. Alig mult egy éve, hogy ott fegyveres erővel megjelentem, nem azért ugyan, hogy hasztalanul lángba és vérbe borítsam hazánk felső vidékeit, hanem hogy e tett által njra bizonyítsam a világ előtt, hogy mindaddig, míg alkotmányos törvényeink és jogaink helyreállitva nincsenek, a magyar ki nem teszi kezéből végképi a fegyvert, s hogy visszaszerzésükre mindig kész életét és vérért feláldozni. Most ellenben, mint egyszerű csendes polgár jelenek meg önök körében, mint jelöltje e választókerületnek, hogy a megnyert törvényes téren teljesíthessem polgári kötelességeimet. — Adja Isten, hogy jövőnk szebb és boldogabb legyen, mint a milyen multunk volt, s hogy a cél elérésére erőszakos eszközökhöz nyulni többé ne kényszerítsünk; de ha az isteni gondviselés másképp akarná, akkor engem ismét ott fognak látni, a hol mindig voltam, valahányszor hazánk léte és szabadsága veszélyben volt. Tartsunk össze szeretett honfitársaim, a millióknak összetartása és közakarata többet nyom és nagyobb eredményeket szül, mint a legvéresebb csatáknak győzelmei.”

A nap tünepélyét diszesztély fejezte be, melynek fényét szeretett főispánunk és Mednyánszky Dénes b. köztiszteltemben álló képviselőnk jelenléte emelte, ki a tábornokot Pestről megýenýkbe hozta. Másnap magas vendégünk a jelépó képviselével a választókerület területére érkezve, Skrbenszky báró diszes fogatán, banderium és hosszú kocsisor kíséretében, az utat előzőnlött nép lelkes éljenzése között Puchóra vonult be, hol is határtalan lelkesítéssel egyhanglag képviselőnek kikíalltatott.

Innét az összegyűlt megyei közönség a nagy érdemű képviselőt illavára kísérte fényes és sok hazafias pohárköszöntéssel fűszerezett díszbéd alatt következőleg szólalt fel:

„Honfitársak! Eddig többnyire csak fegyveres erővel működhettem szeretett hazánk jogaiért és szabadságáért. Ma ellenben, hálá az égnek, mint egyszerű csendes polgár jelenhetek meg körültekintően, mert ha nem is egészen, de annyit legalább visszanyertünk alkotmányos jogainkból, hogy hazánk fejlődése és létele biztosítása végett erőszakos eszközökhez nyulni kénytelenek nem vagyunk. E diadalt kivívta magának a nemzet férfias magaviselete és kitartása által, s valóban e diadalra épp oly büszkék lehetünk, mint legvágyott csatáink győzelmére. Én elismertem a tény, s elismerem azt is, hogy minden nemzet jogában áll törvényeiben, kormányzatában és intézményeiben mindazon változtatásokat megtenni, melyek állásánál fogva szükségének leginkább megfelelnek. A nép ezen jogát szabadon választott képviselői által gyakorolja. Ez a többség szent joga, mely előtt meghajolni elsőül utolsóig minden honpolgárnak legszentebb kötelessége, s a ki ellene vétkezik, az a polgári szabadság, a demokracia örökös alapelve ellen vétkezik. De bár mily örömmel üdvözöltem is a szabadság ez újabb hajnalsugarát, azzal korántsem akartam kimondani azt, hogy már most mindent elértünk, a mi után husz év óta küzdöttünk. Az eddig elért eredményben én csak egy részét látom annak, miután mindnyájan sovárgunk, nem a cél, hanem csak az eszközt annak elérésére; ha pedig hátra maradni és ujjal a tetszésre vagy törvényteleneségre, sőt a törvénybe süllyedni nem akarunk, folytatnunk kell a nagy munkát; hogy pedig azt sikerrel tehesük, szükségünk van biztosítékokra, a melyek közül szerintem a legfontosabbak a következők: erős és minden körülmények között az országgyűlés többségét képviselő felelős kormány, mely képes legyen a nemzet jogait és érdekeit megvédeni és fenntartani; a megyei rendszer és a községek autonómiájának az 1848-diki törvények szellemében végleges megalapítása; a törvény előtti és jogegyenlőség az ország minden polgáira nézve, osztály, nyelv és valláskülönbség nélkül, ebből kifolyólag a nemzeti kérdés megoldása demokracia alapon, az ország integritásának csorbitása nélkül, és a zsidók emancipációja; a sajtószabadság s az egyleti jog, szabadelvű törvények védelme és biztosítása alatt, mert a közvélemény s az eszmék szabad menete élettelőleg hat a közszellemre, míg ha gátolják, hatalmas árával az elébe gúrdított legerősebb korlátokat is összezúzza; az anyagi érdekek és jövedelmi források emelése, közlekedési közlegek javítása és újak építése által; a népnevelés és közművelődés előmozdítása, terjesztése és serkentése, egyenlő mértékben minden nemzetségnél, mert minél műveltebb és felvilágosítottabb a polgár, annál inkább hódol a törvénynek s annál erősebben ragaszkodik hazája szabadságai jogai és intézményeikhez; az államvagyon kezelése és a nyilvános kiadások körüli takarékoskodik, hogy az államot zsidbasztó deficit terhétől mihamarabb meneküljön, az adózók helyzetén, a közterhek fokoztatásánálálábbszállítása által könnyíteni lehessen; a szabad egyház a szabad államban és a polgári házasság behozatala; békés külpolitikát, azaz a vigyázattal kerülni minden okot, mely az országot az alig megkezdett békemű tetemes hátrányával a háboru esélyeinek tenné ki. Végre a lezállítandó állandó hadsereg mellett nemzeti véderő szervezése s a svájci vérendszert mintájára, mely egyrészt háboru idején az állandó hadseregnek hatalmas támpontul szolgál, másrészt a nemzeti ön-bizalom, erő és biztonság tudatának leghathatósabb emeltője. Ezek azon biztosítások, melyeknek fenntartását és megőrzését, a mennyiben már léteznek, és kieszközölését, a mennyiben még nem bírnak velük, meggyőződésem sugalta minden erőmből, a saját utján úgy, mint a törvényhozás békés terén előmozdítani szent kötelességemnek fogom tartani. Vajha a szabadság szeretete, a jogtiszteltet kötelei s a testvéries érzület maradandó frigyben egyesítene mindnyájunkat drága hazánk körül, melynek újjászülése felett a gondviselés mindenható kezé örködjék!”

Ezen aranyzavak hallatára esetelhetlen örömrözet sugárzott a jelen volt megyei közönség arczáról, s a lelkesültség harsány és szűnni nem akaró éljenzésben tört ki. Örömmel s megelégedéssel telt kebellet távoztunk, áldva sorsunkat, hogy Komárom hős védőjével a bizalom legszentebb köteleivel oly szorosan összefűződött. (P. N.)

Földvári Károly válasza

az egri fáklyászene alkalmával hozzá intézett üdvözlő beszédre:

Tisztelt barátim! Szeretett polgár s honvédtársaim! Nagyrömettyű kedves fiatalok! Szíves üdvözlésüket lellem legforróbb érzetével fogadom, nem magamért, mert arra jogos igényem nincsenek, hanem mert minden nyilvános kegyelet, melylyel polgártársak polgártársukat tisztelik meg, nemzeti üntudatunknak, büszkeségünknek és dícsőségre törekvésünknek jól esik. Itt vagyok újból önök között; hogy mennyire szerettem,

mennyire becsültem önöket egytől egyig, csak távollétem alatt éreztem igazán; hogy e történetileg dicső városhoz s derék hazafiai közé diszpolgárul tartozhattam, még külföldön is legnagyobb büszkeségem volt, s az most legnagyobb boldogságom, annak csak is most érzem legjobban teljes értékét. Sok változott, mióta én önöket elhagytam; a társadalom osztályaiban a régi, egyhangú elfoglaltságot, az érdeket kereső anyagiagiságot új szellemvilág váltotta fel. Nemzetünk diadalát ülő jogainak újjászülésében az első korszak lefolyt; nagy férfainkat terhes és életfontosságú pályán találjuk folytonos működésben, s buzgó foglalkozásban, a higgadt és óvatos fegyverrel, de azért nemestül s a tetterők hatalmas rázkódásával harcolnak ok.

S higgyék el önök tisztelt barátim, hogy a szellemi erő, s a közel multnak véres harcainak között az eltérés, csakis a használatba vett eszközök különbözőségében mutatkozik; a czél egy: a haza jóléte. Ne támadjuk meg tehát sehol az ezen egyetlen célra törő jóakaratot; legyen bizalmunk szilárd azon jeles hazafiai iránt, kik a legterhesebb viszonyok között is, a teremőt és szívénekkel haladnak előttünk. — Legyen jelszavunk a törvények iránti tisztelet, a rendszeret, polgári erény és a béke. De legyen jelszavunk az is, hogy bármint garázda merény zavarná ezeket, azt megbazolálni, elleneink mindig készen találjanak bennünket.

Szeressük mindenek felett a hazát, hisz a magyar nemzet ősi intézményeinél fogva a hazaszeretben mindig egy volt. Ugy viseljük most magunkat a szeretett haza iránt, hogy öregségünk napjainban nemes önzéssel, és szemrehányás nélkül tekintünk vissza a multra; s midőn minden tetterünk, egy akarattal, ugyanazon egy célra forrott, teremtet, — akkor elmondhatjuk a költővel:

Sok vizslát és sok csapás ért
Nemzetet és koronát,
De im azért most is élünk!
Isten áldd meg a hazát!

És áldja meg önöket, tisztelt barátim, egytől egyig; tartanak meg jövőre is, kérem, nemes barátságukban és szíves rokon-indulatukban.

Éljen a haza!
Éljen Magyarország koronás törvényes királya!

Éljen a magyar felelős miniszterium, t. i. a magyar kormány.

Éljenek Eger városának lelkes honfi-polgártársai, barátim, és a nagyreményű kedves ifjuság!

Ő Felsége utazása.

A „France“ Király ő Felsége megérkezését s bevonulását Párisba következőleg írja le:

„Ő Felsége az ausztriai császár, ő fenségeik Károly Lajos és Lajos Viktor Főherczegek kíséretében ma (oct. 23.) érkezett Párisba, Strassburgon és Nancyon át.

Azon pillanattól fogva, hogy Ferencz József francia területre lépett, meggyőződhetett azon élénk rokonszenvről, melylyel országunkban iránta viseltetnek.

Strassburgban és Nancyban, s egyáltalán mindentütt, hol a császári vonat keresztülhaladt, a lakosság lelkes ovatiókkal fogadta az ifjú császárt, ki látogatásunkra jött.

Mondtuk, hogy a francia császár, ausztriai császár ő Felsége üdvözlésére, hadsegédét, Moszkova herceget, Rayneval gróf kamarást és három szolgálattelvő tisztet, ugymint: Creny, Lauriston és La Salle urakat küldte el.

Metternich hg, Ausztria párisi követe, hasonlóképpen a határokra ment.

Ő felsége a francia császár fél háromkor indult el a tuileriákba, a keleti vaspálya udvarára menvén, hogy ott Ferencz József ő Felségével s a főherczegekkel találkozzék.

A császár kíséretében Fleury osztály-tábornok és főlovászmester, továbbá Castelnau osztály-tábornok s tábornok segéd, valamint Bourgoing báró voltak.

A keleti vaspálya udvara fényesen volt föl-díszítve. A váró terem gazdag szőnyegekkel volt elborítva s mindenütt dúsán aranyozott virágtartókat a legpompásabb virágokkal leheté látni. Franciaország és Ausztria czimpaizsai is ott díszlettek a két hatalmasság színté hordozó zászlókkal.

A pályaudvar belsejében állványok voltak felállítva, elfoglalva fényes öltözetben ragyogó hölgyektől.

Alig képzeltet az ember magának a váró terem látványánál valami pompásabbat, s egyszerűsmind tünnepélyesebbet.

A fenntartott térségen, a terem közepén, hol a két uralkodó áthaladandó volt, látni leheté ő nagyméltóságait a minisztereket, az első hadtest parancsnokló marsallját, annak első tábornok főnökét; a császári testőrség főparancsnokát, az első dandár és első hadosztály parancsnokát s annak tábornoki tisztjét, továbbá Szajnamegye senator-praefectusát, a rendőrség elnökét és több más kiváló egyént.

A belső járda hosszában egy zászlóalj katonaság képezett sorfalat, a pályaudvaron kívül két gyalogezred s egy zászlóalj gyalog vadász állott fegyverben egy osztályparancsnok vezénylete alatt, élőkön a tisztikarral és zenével.

Ő felsége a francia császár pont 3 órakor érkezett meg a pályaudvarra, hol élénk üdvözlésekkel fogadtattott. Néhány percczel utóbb látni leheté a császári vonat közeledtét. A dobosok riadót vertek, a zenekarok a két ország himnuszát kezdék játszani, és ő felsége a francia császár megindult a császári vagon felé, hol Ferencz József császárt forrón átvette.

A két császár s a főherczegek ezután megjelentek a pályaudvar váró-terében. Ekkor harsány üdvözlések hangzottak fel; ő Felsége az ausztriai Császár mélyen megindulva látszott lenni ezen rögtön s öszbangu üdvözlések által. Kinn az udvari kocsik vártak ő Felségekre, a császári főherczegekre s az összes kíséreti személyzetre.

A menet tíz fényes udvari kocsiból, egy csapat százaz testőrségből, s egy század karabélyos testőrből állott.

A menetrend következő volt: Lovas dzsidások; egy csapat karabélyos testőrség; a császári kocsit, melyben ő Felsége az ausztriai császár s a francia császár, továbbá ő fenségeik a főherczegek foglaltak helyet. A kocsit jobb oldalán a százaz-testőrség parancsnoka, baloldalán pedig a karabélyos csapat parancsnoka lovagolt; a kocsit mögött egy csapat százaz-testőrség vágatott; a többi kocsikban ő nmlgaik b. Beust osztrák külügyér, gróf Andrássy magyar kir. miniszterelnök, továbbá Metternich hg, s a francia császár által császári királyi vendége üdvözlésre kiküldött kíséreti személyzet, valamint a Felséges vendég kísérete foglalt helyet. A menetet egy század karabélyos zárta be.

A menet, mely az elyséi palotának vette útját, következő téreken s utcákon haladt át: a strassburgi boulevardon, a többi boulevardokon egészen a sz. Madeleineig, továbbá a royal utcán, a Concordia-teren, a champs-elyséei és marigny-i sétasoron.

Azon pillanatban, midőn jelen sorainkat sajtó alá bocsátjuk, a császári menet a boulevardokon halad keresztül, melyek francia s osztrák színtű zászlókkal vannak dúsán kirakva. A császári menetet nyomában mindenütt nagy néptömeg tolong s a császári vendéget mindenütt lelkes üdvözlésekkel fogadják. Mindentütt a legnagyobb lelkesedés uralkodik. A menet a tuileriákba hajtat.

E leírásom kívül a „France“ Cohen tollából egy vezércikket is küldt ő Felségéről. „Franciaországban — mondja — ez évben sok felséges látogatója volt; de csak a közérzetet tolmácsoljuk, ha elmondjuk, hogy a Habsburg-ház Felséges képviselőjének fogadása több volt udvariasságnál.”

Felszámlálja, minő felidulást okoztak Franciaországban a mult év eseményei. Csak egy érzés volt a nagy megpróbáltatások közepett a nemes nemzet és nagy uralkodó iránt: rokonszenz és fájdalom. E fájdalom az érzet majd közös sajnálkozás váltá fel Maximilian halála miatt: mert, ha a querearoi dráma gyász volt az osztrák háznak, — az szerencsétlenség volt a mi hazánkra nézve.

De a tömeg hódolata nemcsak a sujtott testvért, a megpróbált fejedelmet illeti; ez szől azon erőlyes uralkodónak, ki azon csapás nem tört meg, s ki szívében s magas értelmével megtalálta ama nagyszerű inspirációt, mely fölemeli a trónt s bizalmat önt a népekre.

Egy év alig telt el, s már is hegednek Ausztria sebei. 1866. évető kérdései meg vannak oldva, s a birodalom új korszak kezdetén áll.

E nagy eredményt öszintén szabadelvű politikával lehetett elérni, mely kielégíté a népek törvényes vágyait, s megérté, hogy a szabadság a hatalom legnagyobb biztosítéka.

Magyarország ki van engesztelve s régi jogai alapjára állítva; Lengyelország nagy emlékei s nagy szerencsétlenségei respectálva vannak Galiciában; a miniszteri felelősség szervezve, a sajtó és egyesületi szabadság szentesítve, a pénzügy javítva, a közhittel helyreállítva: ezek eredményei azon uralkodó egyéni törekvéseinek, ki magas feladatát megérté.

Ferencz József császár e rettenetes crisis közepette mind a dolgok folyamában, mind emberei megválasztása körül szellemi fensőségének adta bizonyítványát. Báró Beust neve fényesen csatlakozik e nagy munkához.

E nagy tettek indíták Franciaországot rokonszenzének kitüntetésére.

Az „Opinion Nation.“ figyelmet érdemlő cikket érdekesnek tartjuk egész terjedelmében közölni: „Ausztria császára holnap két órakor érkezik Párisba.

Szívesen lesz látva e városban, mely, hogy nem szokott hizelegni, néha-néha bebizonyította.

Nem tagadhatjuk el, hogy Ausztria Párisban népszerű, és Ferencz József még az olyanok által is szívesen látott vendég, kik, mint mi, nem igen bántunk a monarchicus sallangokat.

És miért? Mert Ausztria az az állam, mely egy nagy válság idején azon nagy búvészhez folyamodott, mely a haldokló birodalmakat új életre szelítja — a szabadsághoz!

Mert Ferencz József volt az, a ki éppen a kellő időben szakított a hódítási és személyes uralkodási politika százados hagyományával. A Habsburgok utóda kibékült Magyarországgal, melynek

ügye 1848 óta annyira szívében fektött Nyugat-Európa minden democratáinak.

Azon órában, midőn egy gyalázatos kormány Lengyelországnak még nevét is eltörli, Ferencz József megnyitja országát, hogy a martírok és számtízűttek hazatérhessenek, s megengedji, hogy Galicia, habár fátolozott képe legyen Lengyelországnak, melynek nem szabad elvesznie; és azoknak, kik mindent elvesztettek, visszaadta legalább a reménységet.

Jól tudjuk mi azt itt Franciaországban, hogy Ausztriának e kibékülése Magyar- és Lengyelországgal rossz vért okozott a hatalmas északi szomszédnál; és nagyra becsüljük Ferencz Józsefet, hogy nem lett barátja Muravioff urának.

Ferencz József császár homolyan viszi szerepét, mint alkotmányos állam fejedelme; és tudjuk, hogy személyesen is szabadelvű hajlamokkal bír; de ezen hajlamok téves irányban aknáztattak ki egész addig, míg Beust úr a dolgok élére nem állott.

Csak tegnap is a püspökökhöz intézett levelében megmutatta, hogy ő alkotmányos fejedeleme.

S maga ezen levél elég leune arra, hogy számára a párisi nép egész rokonszenvét megnyerje.

Páris tehát vendégét nemcsak udvariasan, de örömmel is fogadja. És a francia nép e minden ponton nyilatkozó lelkesedése új támasz leend Ferencz József nézve, hogy rendületlenül haladjon a politikai és vallásos szabadság útján.

Páris, oct. 24. Ő Felsége s a Főherczegek 9 órakor érkeztek a műtárlati palotába, s ott a császári bizottmány által fogadtattak. Midőn a Király délen a műtárlatot elhagyá, az ausztriai osztályban Eugénia császárnéval találkozott össze, s azzal 10 perczig társalgott. A fogadtatás mindenütt lelkesült volt. Ma este St.-Cloudban 120 toritéki nagy lakoma lesz.

Páris, oct. 24. d. u. 12 óra után 22 perczel. Éppen most hagyja el ő Felsége a műtárlatot. Utolsó szava volt: „Büszke vagyok Ausztriára.”

Az országos magyar küldöttség második nyilatkozata.

(Folytatás és vége.)

Avagy lehet-e a föld oly jövedelmező a magyar korona országában, mint a német-szláv országokban, midőn az előbbi országokban hiányzik a forgalmi töke, mely, az értelmes munka mellett, egyedül képes a különben holt tőkét, a földet termékenyíteni? Mily tökével, mennyivel több kézzel, a forgalmi eszközök mily hálózatával és rendszerével bírnak ő Felsége többi országai, a magyar korona országainak a nagy adózással is kimerített csekély forgalmi tőkét, gyér népessége, hiányos és csekély közlekedési eszközei ellenében? Felhozhatók ezekhez, hogy a kereskedés ő Felsége többi országában van főleg központosítva, hogy ott vannak a nagy pénzintezetek, melyek, habár távolabb országoknak is tesznek szolgálatot, a legközelebbi vidékeknek vannak leginkább előnyére. S még a magyar földmívelési költségei, a népesség gyébrebb volta, a munkás kezek hiánya miatt is szükségkép nagyobbak: ő Felsége többi országai még a fuvarbérre nézve is nagy előnyben vannak, kifejezett iparuk mellett, a föld terményei helyben találván a piacot.

Jól tudja a magyar országos küldöttség, hogy ő Felsége többi országai, ennyi és ily nagy előnyök mellett is, melyekkel a magyar korona országai felett földmívelésük bir, szintén panaszkodnak a nagy terhek ellen.

Midőn azonban a két országcsoporthoz egyenlő mértékűt, midőn az arányt keressük, melyben egyik és másik járuljon a közös költségekhez: nem csupán a terhelhetőség ténye, hanem mértéke is tekintetbe veendő, s a tulterhelhetőség nál kiáltóbb, minél inkább különbözök a két fél vagyoni körülményei.

S e tulterhelhetést, vagy ha úgy tetszik, egyenetlen tulterhelhetést, az egyenes adók közt, nem csupán a földadónál mutathatja ki a magyar országos küldöttség, ő Felsége többi országaival szemközt. Aránytalanul nagy mértékben súlytatnak a magyar korona országai az ugynevezett kereseti adó által is, mely a német-szláv országokban az üzleti keresetre vetett mérsékelt adó, melyet ott csak néhány százezren fizetnek, míg a magyar korona országában, hivatalos források elismerése szerint is, tisztán fejadó az, melyhez a nép milliói járulnak.

Ha a magyar országos küldöttség statisztikai adatok egybeállításába és fejtegetésébe kívánna becsatlakozni, könnyű volna hivatalos források nyomán számokra redukálva is kifejeznie a magyar korona országainak tulterhelhetését az érintett két adónem által ő Felsége többi országaival szemközt. Azonban legyen elég ezuttal csak néhány döntő tényre hivatkozni.

Minden statisztikai egybevetésnél meggyőzőbben bizonyítják e tulterhelhetést az adóhátralékok, melyeknek összege a magyar korona országában, éppen az egyenes adóknál, sokkal nagyobb arányban növekszik, mint ő Felsége többi országában; bizonyítja azon körülmény, hogy az előirt és valóssággal bevett összegek közt a különbözet, ugyan csak az egyenes adóknál, folytonos növekedésben van a bevételek csökkenése folytán: bizonyítja

vége azon adat, hogy a midőn az utolsó hat évben ő Felsége többi országaihoz az összes adóbevétele több mint 25 millióval növekedett, Magyarországon, minden nagyobb kivétel és katonai végrehajtások folytonos alkalmazása mellett is, egy állapotban maradt.

Csalódnék, a ki e tények magyarázatát politikai indokokban keresné. Politikai indokok adó megtagadását idézhetnék elő egyes esetekben, sőt koronként tömegesen is, de folyvást növekedő hátralékokat, a katonai végrehajtások folytonossága mellett, bizonyára nem.

Az évenként rendszeren előforduló, sőt növekedő adóhátralék a leghangosabb tiltakozás azon elv ellen, mely az egyenes adókat és azoknak is kivételét kívánja az adóképeség mértékével feláldozni.

De ha az egyenes adók már azon oknál fogva, mivel kivételük a törvényhozó önkényén alapul, a nélkül, hogy a határ, melyen túl nem emelhetnek, meg volna jelölhető, nem szolgálhatnak biztos kúlsul az adóképeségnek: oly országcsoporthoz tartoznak, melyek azok által egyenlőtlenül vannak terhelve, még kevésbé nyújthatnak biztos alapot az arány kiszámításához, mely szerint az általuk közüknek ismert költségekhez egyik és másik járulni köteles legyen.

Elismerte ez állítás igazságát ő Felsége többi országainak küldöttsége is, midőn bevallja, hogy az egyenes adók alapján a magyar korona országai nagyobb mértékben vétetnének igénybe, s ez aránytalanság kiegyenlítését javaslatba hozza, hogy némely közvetett adónak jövedelme, miként a vámokra nézve óhajja a magyar törvényhozás, mindenekelőtt vonassék le a közös költségekből, e költségek fennmaradt összege levén aztán, a meghatározandó arány szerint, az illető felek között kiosztandó.

Oly javaslat, mely, egyéb pénzügyi tekintetek mellett, a melyeket mellőzünk ez uttal, azon okból sem fogadhatók el a magyar országos küldöttség által, mivel ellenkezik azon határozatokkal, melyek Magyarországnak a közös ügyeket szabályozó törvényében, a közvetett adókra nézve, foglaltatnak.

Egyébíránt világos bizonyossága e javaslat, hogy az alap, mely a közös költségekhez járulás kúlsul ő Felsége többi országainak küldöttsége által ajánlatik, nem kielégítő, mivel nevezetes correctivumra van szüksége.

Késztelen, hogy ez ajánlott correctivum részben, de csak is egy részben kiegyenlítés az aránytalanságot, melyről fentebb szoltunk. Az önkényesen, egyenlőtlenül kivett egyenes adók aránytalanság terhet mérsékelnek némileg azon közvetett adók, melyek a fizetés önkényessége folytán, biztosabb mérve az adóképeségnek. A tisztelt küldöttség azonban, a kiegyenlítését illetőleg, fél uton állapodott meg, midőn az egyenes adóknak nem tett behajtott, hanem kivétel összegét s a közvetett adóknak csak nehányát ajánlja alapul.

A közvetett adók egy részének kihagyása a számításból, midőn az adóképeség kulcsa az adók összegében kerestetik, a magyar országos küldöttség nézetét szerint ahogy sem igazolható.

Ha a német-szláv országokban fogyasztási adók több olyan tárgy után szednek, mely a magyar korona országaihoz vagy éppen nem, vagy csak egyes részeiben van adó alá vetve: ott van a mérleg ellenkező serpenyőjében, és pedig lenyomó súlylyal, mint fentebb láttuk, az egyenes adók között a magyar korona országaihoz a személyes vagy fejadó, melyet viszont a német-szláv országok nem fizetnek.

Azon ellenvetés, mely némely közvetett adók áthárítása miatt emeltetett, általában a közvetett adók ellen, már a fentebbiekben valódi értékre szállítottat.

Hogy némely közvetett adónak csak kárpótlási az állam által tett szolgáltatásoknak: nem szenved kétséget.

Elméleti tekintetben a közvetett adók osztályozásával, e megjegyzésnek hasznát is veszi a tudomány. De vajon csak az egyik állampontban vannak-e ily adónak, s a másikon nem? S mellőzhetők-e az adóképeség meghatározásánál, a tényezők közül, a közvetett adók éppen ezen nem, a melyeknek növekedése annyira függ a forgalom élénkségétől és a nép vagyonosságától?

Az indokokat ezeknél fogva, melyek ő Felsége többi országai küldöttségét arra bírták, hogy midőn a közös költségekhez járulás kúlsul az adóképeségben keresi, a tényezők felvételében fél uton állapodjék meg, annál kevésbé helyeselteti a magyar országos küldöttség, minél kétségelenebb alapul, hogy egy nép összes adóforrásait egész adórendszer képviseli, s adóképeségére csak ez összes forrásokból tette beszédhető összes jövedelmei után vonhatunk következtetést.

A magyar országos küldöttség tagjai, éppen az egyezkedés előmozdítása érdekében is, annyival inkább óhajtottak volna, hogy ő Felsége többi országainak küldöttsége, midőn a kúlsót keresi, mely szerint az adóképeség közelítőleg meghatározható, szem előtt tartja vala' az alapelvet: minél kétségelenebb, hogy ez elv alkalmazása közelebb hozza volna a tisztelt küldöttséget azon alaphoz, melyet a magyar küldöttség, a közös költségek fedezési

arányára nézve, az eddigi tettelegesség hozzájárulásban kijelölt.

Nem tagadja a magyar országos küldöttség, hogy e hozzájárulási viszony az utóbbi hat év alatt, melynek adatai a számítás alapján vétettek, kedvezőbbnek mutatkozik, mintha az 1855—1859 évek átlaga vétetnék figyelembe. Azonban az utolsó évek eredményei okvetlenül jobban mutatják ki valamely nép adóképeségét a jelenben, mint régebbi évszázadok, s éppen olyan időszak adatai, a melynek tulajdonítható nagy részint a jelen bevételek hanyatlása.

Azt a kérdést veti fel végül ő Felsége többi országainak tisztelt küldöttsége: miként szolgáltatásuk át a közös pénzügyi miniszternek az egyezkedés meghatározandó bányát? Magyarország törvénye, melyet a magyar országos küldöttség e nyilatkozata folytán többször idézett, megelégedt immár e kérdésre, és pedig oly módon, mely kielégítő biztosítékot nyújt. Nem kétkedünk, hogy ő Felsége többi országai részéről szintén nyújtani fog hasonló biztosítékot. A magyar korona országai által az elv ki van mondva; a miniszterium feladata lesz, a másik országcsoporthoz miniszteriumával is értekezve, javaslatba hozni, ha szükség, az elv alkalmazási módját.

B. Sennyey Pál.
Dr. Kautz Gyula.

KÜLFÖLD.

MOLDVA-OLÁHORSZÁG. Bakauból (Moldva) írják a „Wand“-nek: Mint tudva van, körülbelül három év előtt jelentékeny fegyverszállítmány helyezett el Moldvaország különböző városaihoz, hogy alkalmas időben rendelkezése helyére, Magyarországra szállítható. Az egyes fegyver- és lőszerek egy itteni magán-raktárban mint diszmutár, jól elzárva, egy szerződés erejénél fogva bizonyos bérlet őriztetek, mely szerződést évenként egy felhatalmazott mindig megújított a következő év tájáig. Azt mondják, hogy valaki ez ügyet nem rég a bécsi miniszteriumnak feljelenté, mely a tulajdonjogot arra kiterjeszté. Ennek következtében Eder báró megbízott, hogy e kérdést lehetőleg illő módon oldja meg s az összes fegyverek és lőszerek elszállítását az ausztriai határokhöz való elszállítását eszközölje ki. Ide érkezve, Eder báró legelőször egy itteni polgár, követ- és nemzetőrök, Negura-hoz fordult, kinek raktárában voltak letéve a már többször említett fegyverek. Az ausztriai főkonstulnak egy állítólagos kereskedelmi ügybeni közbelépése Negura előtt gyanusnak tűnt fel; felnyitott tehát egy ládát, s mitán annak tartalmáról tudomást szerzett, a két úr között a további tárgyalásoknak meg kellett szakadniok. Eder bárónak nem maradt egyéb hátra, mint a valódi ügyállást feljelenteni a kerület főnökének, Lecának (ki Negura sógora) s őt a további eljárás végett megkeresni. Mindketten, alárendeltjeik kíséretében, a raktárba mentek, hol a főnök a konstul akarata ellenére a ládákat felnyitatta s azokat utólagosan hivatalos pecsétjével láttatá el, kiadatásukat azonban megtagadta, habár azok mint az ausztriai császári állam tulajdona visszaköveteltettek; azok őrzete a csendőrségre lőn bízva. A nemzetőrség ellenben, Negura által felizgatva, minden áron birtokában akará kiteríteni a nála letett fegyvereket.

Eder báró innen az egész esetről tudósítá a kormányt s még az nap, e hó 8-kán, Bukurestbe utazott. Azt mondják, hogy a főnök, tapintateltől eljárása miatt a fejedelem s a miniszterium részéről keményen megdorgáltatott; mindazáltal néhány óra múlva az említett eset után egy névtelen kiáltvány lőn kibocsátva, mely több száz példányban kiosztatott, s mely Bukurestben kivonatilag közöltetvén, a főnöknek egy második megdorgáltatását vonta maga után.

A nemzetőrség most sietve főkészült, hogy a darabonczok által őrzött raktárt hatalmába vegye, s azt utólag minden megtámadás ellen megvédje. Éjjel-nappal erős őrszolgálat vonultak keresztülük a katonaságtól egészen ment városban, és bizonyos nap lőn kitűzve az ausztriai tulajdon elleni támadásra. Egy nyomtatott fölhívás következtében reggeli 10 órakor valamennyi nemzetőr a polgármesteri hivatal udvarába gyűlt, honnan zeneszó s fegyveres polgárok kíséretében megindultak a raktárhoz. Bizonyos Zacharaki Moldovanu felszólítására Brustovano csendőr kapitány átadta a raktárt a nemzetőrségnek, s Negura volt az első, ki őrl állt az ajtó elé. Most szekereket rendeltek és a ládákat, mintán a hivatalos pecsétet eltávolították, a polgármesteri hivatalba szállították. Egy pillanat alatt néhány láda kiraboltatott. Hozzávetőleg e fegyvertár közel 4000, kétélű szuronyokkal ellátott puskát, 672 revolvert, 500 kardot s megfelelő mennyiségű lőszert tartalmazott, azaz: kész kúpgolyókat és röpentyi töltényeket.

A főnök megelégedett azzal, hogy az egész esetről jegyzőkönyvet vett föl, s a nemzetőr-parancsnok ellen panaszt emelt.

Többen azt állítják, hogy Bukurestből jött rendelet következtében a környékből, azaz: Jassyból és Tիրu-Oenából katonaság indul Bakauba, a rend helyreállítása végett. A nemzetőrök úgy tesznek, mintha harezra készülének. Még eddig a bu-

restri kormány szándoklatairól, ez ügyet illetőleg, semmi bizonyosat sem tudni.

Az orosz ügynőkök mindenütt élénken működnek; a lakosságot a zsidók ellen ingerlik, s azzal ámitják, hogy a lengyel emigratio megtámadással fenyegeti őket, s a czár nevében segélyt ígérnek.

Egy német lap az európai helyzetről: Az „Augsburgi Allg. Ztg.“ egyik párisi levelezőjétől f. hó 21-ről egy érdekes levelet közöl, melyből a következőket vonjuk ki:

„A florenzi kormány alávetette magát a francia ultimátumnak, s a diadalt Goltz gróf és Mazzini nyerték el. A helyzet ez: vagy Cialdini, vagy Menabrea veszi át a katonai diktatúrát, hirdeti ki az ostromállapotot, — s vagy lebilincseli, vagy megemissiti minden elemét az olasz forradalomnak. Az itt (Párisban) élő olaszok egyhangulag akkép vélekednek, hogy a katonai diktatúra, vagy egy államcsíny megkísérlése nem fog sikerülni. Mazzinót azonban egy levél forog kézről-kézre, melyben a nagy igaztő saját hieit és a cselekvési pártot arra inti, tartózkodjanak a római expedíciótól, melyet ő nem tekint egyébnek, mint előzők hányt kelepezőnek; vádolja továbbá Ratazzit, mint szerzőjét az egész ármánynak. Egyelőre Mazzini nem akar fölkelést, melynek a fennforgó körülmények közt nem volna, s nem is lehetne más eredménye, mint hogy egész Olaszország a francziák lábai alá hullana. Néhány hónap múlva a franczia imperializmura és az olasz monarchiára nézve sokkal kevésbé kedvező körülmények állhatnak be, s ekkor a forradalom újra megkezdheti munkáját.

„Berlinben hamar észrevették, hogy Franciaország hangulatában váratlan változás támadt. Bismark gróf a szeptemberi egyezmény erőszakos szétépését nem hagyhatta ugyan jóvá, de Franciaország isolált beavatkozásáról sem nyilatkozott, holott e beavatkozás — a mint a hadi készülétek terjedelme mutatta — Olaszország teljes leigázásának mérveit vette fel. Franciaország lekötö erejét Olaszországban, még pedig egy reactionarius valóság-háborúban kiküldött népszerűtlen barczban. (Meg kell jegyezni, hogy mikor e levél íratott, még a „Moniteur“-nek a beavatkozás felfüggesztését hirdető cikike nem volt ismerve; vagy jobban szólva: e levél és a „Moniteur“ cikike egy napon keltek.)

Ha e harezból még e felett Franciaország és Poroszország közt is összefüggés talál támadni, úgy a franczia és európai közvélemény egész áramlása Franciaország ellen lesz, s emennek igen gyűlöletes szerepe lesz, míg Poroszország a szabaddal szembeállítást mind a maga részére fogja hivatni. De mindjárt kitetszett, hogy a beavatkozásban a francziák többsége sem lát ultramontan vallási háborút, hanem lát egy politikai becsületi kérdést, s hogy elszánt és erőteljes beavatkozás esetén a császár politikáját egész szívvel helyesolni és támogatni fogja. Egy porosz tiltakozás az ellenségeskedés kezdeményezésének, a közvetlen megtámadásnak színében tűnnék fel, s egész Franciaország talpra kelne és a császár körül sereglenék össze. Niel marsal különösen nagy súlyt fektetett erre, s ő az egész beavatkozást már előre is a Poroszországgal támadható meghasonlásra való tekintettel szervezte. Amde a berlini kabinet az új helyzetet annál élesebb látással szákmányolhatta ki, minthogy egy is főleg a conservatív erők közösségének egyik nagy problémája forog szóban, s minthogy a franczia beavatkozás különösen arra volt számítva, hogy Viktor Emánnelnek és Ratazzit melyen kiszámított terveinek malmára hajtja a vizet.

„Berlini indiscretiók voltak az utolsó napokban a legjobb hírforrások azon családokra nézve, melyeknek magukat az olaszok egy porosz szövetséget illetőleg odaengedték, s Bismark gróf nem késett még az utolsó pillanatban is elosztatni az olaszok veszélyes ábrándját. A berlini kabinet megtartása Olaszország alkotmányos kormányának politikai okot nyújtott, mely a franczia ultimatum fogadását parancsolja és igazolja, e melyre még a katonai diktatúra szükséges volta mellett is hitakozhatni. Ennyiben tehát Páris és Berlin között regint szent a békekesség. Franciaország most legálább időt nyert a római kérdésnek megint diplomatiai fordulat adni, ha ugyan a császár ki akarja erülni, hogy e kérdés már néhány hónap múlva jabb zavarokat okozzon nekie. De Bismark gróf indenesetre annyit nyert, hogy Olaszország és az perialis Franciaország közt orvosolhatlan ellenségeskedés támadott; mely utóbbinak még csak az reménye maradt, hogy a katonai diktatúrának lán sikertülni fog a békét és csendet Olaszországn s néhány évig fenntartani.”

KÜLÖNFÉLEK.

* Mai számunkban ismét két jelentékeny iatkozatot közlünk, melyek higgadtságra, helytűnk s feladatunk komoly lelkiismeretes felfogására, nem pedig a politikai rajongás ok nélküli forrására intenek. Egyik a Lapka tábornok beáde választóihoz, melynek alapítétele az, hogy a nemzet törvényes többségének akaratnyilvánításával kegyeletlenül szembeáll, az nem jól teljes hazafiköltségét, az nemes hevében nem veszi észre, hogy a nemzet souverainitását támadja

meg, s éppen nem az alkotmányosságnak, nem a demokratának tesz szolgálatot. A másik az olaszországi felosztott magyar legio egykori parancsnokának, a napokban hazatért Földváry ezredesnek nyilatkozata, ki Egerben a tiszteletére rendezett demonstratio alkalmával szintén azon meglepetést okozta, hogy se Deák Ferenczet, se Andrássyt nem vádolta a haza függetlenségének feladásával, nem bélyegezte a jobboldalt pecsovicsnak, sőt ellenkezőleg hangsúlyozta, hogy a nemzet tiszteletreméltó hazafiak vezetése alatt áll, s beszédét avar végezte, hogy: éljen a felkent magyar király, éljen a magyar k. miniszterium! stb.

— A helybeli k. jogakademia fekete tábláján következő figyelmeztetés van kifüggesztve: „Tudomására jöven a kir. jogakademia senatusának, hogy az utóbbi időben városunkban lefolyt országgyűlési képviselő választási mozgalmakba a joghallgatók nagy része nem csak illetéktelenül beavatkozott, hanem a választóknak f. hó 24-én tartani szándékolt értekezési gyűlésén hivatalosan tömegesen megjelent s ott, valamint a választás napján általánosan visszatérő és akademiai polgárokhoz nem illő magaviseletet tanusított; ezért szükségesnek tartja az akademiai senatus a szabályok 12. §-e alapján a kir. jogakademia hallgatóinak ezennel szigorúan megbágnyi, hogy politikai színezett gyűléseket, más mint hallgatói minőségben meg ne jelenjenek, bármennyű tüntetéseken tényezőként részt ne vegyenek és oly közdolgokba, melyekre sem hivatva, sem jogosítva nincsenek, ne avatkozzanak, mert e tilalom megszegése, azonkívül, hogy esetleg a köztörvények szerinti büntetéssel sújthatók, még az akademiai szabályok értelmében ezen kir. jogakademiából, sőt a körülményekhez képest a bizodalom minden egyetemei és jogakademiából kizáratást vonhatna maga után.

— Megdöbbenve kell azon gyaurra jönnünk hogy városunkban rendszeres rabló, gyilkoló banda fészkel. Kedden reggel a bidelvén egy Szekernyes nevű tehetős kömvést öreg gondviselőjével együtt meggyilkolva találtak; a gyilkosok mintegy 2,000 firt készpénzt s egyéb értékes tárgyakat vittek el. Alig terjedt el a borzasztó eset híre, s már tegnap éjjel új rablás merült fel: gróf Bethlen Józsefet rabolták ki mintegy 6—8,000 firt érőig. — Nem kétkedünk, hogy a rendőrség, mely a tettnék kinyomozására a kellő lépéseket rögtön megtette, a bandát kézre keríti, s minden erélyt felhasználja a személy- és vagyon-biztonság biztosítására.

— Igazságtalanok lennénk, ha el nem ismernők, hogy városunk szépitéséhez meglehetősen hozzáálltak, hanem elhallgatva, hogy a felső szénüzeaiak nem győzik bámulni azt a tökéletesített lassuságot, mi az utca építése körül nyilatkozik; a b. magyarutcaiak apprehensióját vonók magunkra, ha nyíltan be nem vallanók, hogy ez utca is egyike e város főutcainak, mely ha nem mondja is, de bizonyosan szörnyen resteli, hogy míg edes testvérei új costumbe öltözködnek, addig ő járhatatlan járdájával a másodrendű közö degredáltatott. A remény ugyan nála is kifogyhatatlan, hanem a békettűrés egészen más sajtásokkal bir.

— Az olmtiozi érsek irodájában a rendőrség kutatást vitt véghez, mivel gyanu van, és pedig nem alaptalan, hogy a morvaországi papi igazgatásokat az olmtiozi érseki palotából szitják.

— A concordatum eltörlését sürgető petitiók között, melyeknek beérkezéséről a reichsrath többsége jelentést tön, volt Botzen (tirol) város kérvénye is. A ház viharos élénzés közt vette a bejelentést tudomásul. Schindler azt indítványozta, hogy a petitiót ezennel coram pleno fel kell olvasni, hogy lássa az egész világ, hogy nem egész Tirol osztja azok nézetét, kik e házban Tirol nevében szoktak beszélni. Az indítvány elfogadtatik, és a petitió nagy tetszés között felolvastatik.

— Czigányaink Párisban, mint már többször említettük, rendkívüli hatással játszanak. Így a többi között egy párisi zene-itész így ír rólok: E czigányok Homer, az isteni költőhöz hasonlítanak, s kiffnő fiai, a középkor minstreljei és troubadourjaikhoz. Ők rhapsodok, az emberiség kedveltjei. Őket soha sem lehet ridagségről vádolni. Némelyek azt vetik szemükre, hogy ők nem az akademiai művészet szabályai szerinti zeneszék, ha ez igaz, úgy zárjuk be zenészi iskoláinkat, és soha se adjunk a művészeknek más mestert, a minő a természet. Patikárusnak oly pillanatai vannak, melyekben igazi lelkesültség szállja meg. Ezek a genie elragadtatásai, melyeket látva az kérdezzük, hogy vajlon a tehetség jobban fejlik-e ki az iskolai dressurával, vagy a nélkül, vajlon jobb-e az érzelem vagy a mesterek szabályai szerint játszani. Szerencsétlenség, hogy ily művészek nem foglalják el a világon azon helyet, mely őket jogosan megilleti; azt hisszük, hogy a zenészi világban a megérdemelt rang nem tagadtatik meg tőlük. Ed-dig Párisban oly sikert vívtak ki, minőt még nem ismertünk, s a dologban az a legfelfűnőbb, hogy ezt meg is érdemelték.

* Hogy a „M. Polgár“ t. szerkesztőségének semmi panasa ne lehessen ellentünk, mert a Sámí úr cikikét megjegyezés nélkül adtuk volt ki, tehát közöljük saját glossáját is, mely szóról szóra így szól: „Mindenekelőtt meg kell jegyeznünk, hogy a t. tanár úr támadása bár ellentünk (t. „M. Polgár“

ellen) van intézve, bennünket csak közvetve illet. Mi a vasárnapi értekezleten voltunk jelen, s azt hisszük, bátran hivatkozhatunk magára a tanár úrra, hogy azon értekezletről adott jelentésünk objektív, és a jelentés végéhez ragasztott megjegyzésünk a t. tanár úrra vonatkozólag legalább is jogosult volt. A csütörtöki gyűlésben nem valánk ott személyesen, és pedig azon egyszerű okból, mert a gyűlést, mint a kolozsvári igazgatóság értekezlete volt hirdetve, azok között pedig nekünk ez idő szerint helyünk nincsen. Reportersre, fontosabb teendő miatt nem vállalkozhatunk, megbízható elbert küldöttünk oda, ki nekünk a szerint referált, mint azt lapunk legközelebbi számában mindenki olvashatja. De azt kérjük most már, hol van azon torzalak, vagy torzjellem, melyet a t. tanár úr oly zokon vett? Szerdai számunkban, egy hallott program alapján, indítva éreztük magunkat ellenmondani egy tendenciosus hírnök. Pénteken megbízható forrásból eredett tudósítás folytán kényszerülve valánk visszavonni kérdéses czafolatunkat: ez az egész. Ugy hisszük, a t. tanár úr belátja, hogy másként nem is cselekedhetünk. Szerk. Ennyi az egész. Reméljük most már feloldoztatunk azon vád alól, hogy pártérdekből (!) s a collegialitás rovására történt a mellőzés.

— (Beküldetett.) A kereskedelmi társulat előljáróságától a kereskedelmi ifjúsághoz intézett figyelmeztetés nem kis megütközést okozott a fiatal urak között, s habár a figyelmeztetés ki is emeli, hogy „vannak, kikre ezen vád nem alkalmazható”, mégis csaknem általánosan megbántva érzik magokat, s ennek jelét különféle képpen nyilváníták, azonban még eddig nem a legidősebb úton. Elég sajnos, hogy a fiatal urak között vannak olyanok is, kik ellen ily felszólítást kellett tenni, hogy művelődés és gondatlan magaviseletükkel egy egész testületet compromittálnak, hanem a társulat elnökségének még sem kellett volna talán néhány ily elvetemült egyénért az egész fiataliságot compromittálni. Ha már annyira ment a dolog, hogy csakugyan az elnökségnek kelle bele szólnia, után kellett volna járni, hogy kik azon megrovandó fiatal emberek? kik azok a megbélyegzésre méltók? kikért most az egész fiataliság meg van sértve, akkor azokat megbüntetni, s ha kell, a társulattól — melynek csak méltéi — kitiltani, szigorúan kell

büntetni azokat, kik megérdemlik; de egyesekért nem kell egy egész osztályt megbántani. Elég sajnos dolog az is, hogy a helybeli kereskedelmi fiataliság — nagyon kevés kivétellel — mind társadalmi, mind pedig humanitási szempontból nem a legjobb hirben áll, mert a kis számmal kivételesek s minden tekintetben kiváló hasztalan törekésznek s egésznek tekintélyét és jó hírnevét visszacsúszni és fenntartani; ha azonban a körülményeket bővebben ismerjük, ezen nem csodálkozunk, mindezeknek — a fiataliság önhibája mellett — a főnök urak az okai. Minden főnöknek kötelessége kellene, hogy legyen, legalább is néhány algyimnasiumot végzett jó erkölcsű és magaviseletű fiút fogadni fel tanulónak, ki némi iskolai képzettséggel bírva, tovább tanulva és magát művelve — idővel méltó tagja lehessen azon társulatnak, melybe lépend, nálunk ez nagyon kivételes eset. Nálunk felfogadják a tanulókat, hogy legyen kit hajbácsolni, a többivel bizony keveset gondolnak; elégnék tartják, ha eljár a kereskedelmi iskolába, ott tanul, a hogy tanul; de ha szinte jól tanul is, hogy milyen az erkölcsi alapja? milyen az a fiataliság, amelyben tanul és felnő? mit tapasztal, lát és hall tanulói éven keresztül, otthon, azon segédektől, kik majdnem mindnyájan ugyanoly körülmények közt végeztek? azzal nem sokat törődnek. Ha végre ideje lejár s pár bavi privát után felszabadul — mi lesz belőle? Segéd ugyan, de a társulatnak egy éretlen tagja. De hát azután? vajon igyekezik-e magának tapasztalást szerezni, s magát állásához megfelelőleg művelni? A világért sem! Erre saját ösztöne nem lévén, nincs kitől jó példát lásson; nincs ki erre rászorítsa — tehát nem teszi, hiszen minek is? ő már segéd, szabad szivarozni, billiárdozni, nyilvánosan mulatni sat.; sőt egy fél év múlva már dicsekedhetik, hogy az élvezeteknek minden nemét átélte, s nem sok kivétellel, magát egész életére megmetyekezte. Ha ily egyénekből áll a kereskedői fiataliság nagy része, nem csoda, ha sem tekintélye, sem jó hírneve nincsen, s esetek fordulnak elő, miket kénytelen az előljáróság

megróni és példásan büntetni. Kezdje el az elnökség, kezdje meg magok a főnökök alapján javítani a dolgot, teremtsenek egy jó alapot, melyen a korafiatalság haladva, idővel méltóan viselhesse a segéd- és főnöki czímet; ismertessék meg velük korán jóvendőbeli állásukat, buzdítsák arra, hogy saját önjelölésükön is törekedjenek magukat a társadalom művelt színvonalára emelni; fejlesztésük korán oda öket, hogy mindenik igyekezzék megszerezni saját jó hírnevét és tekintélyét, akkor megszerez az egész testületnek jó híre és tekintélye; akkor bizonyosan nem fognak oly esetek előfordulni, melyekért kénytelenek legyenek ily bélyegző eszközökhöz nyulni. Ezt tegyék meg a jövőért,*) a jelenben pedig mustrálják meg a fiataliságot s a konvolyt irták ki közülök, hogy ne legyenek rossz példát adók, kik a serdülő ifjúságot megrontás s kik miatt az egésznek pirulnia kellessen; sőt szorítsa rá az elnökség a főnököket is, hogy az ilyen jellemű egyéneket ne tartsák kereskedésükben, ha ők magok át nem látják, hogy az saját hírnevükért. Ha alaposan és erélyesen nem látnak hozzá az elharapódzott rossz javításához, hiába bocsátanak ki efféle pirító köriratokat, mert azt, a kit megillet, az kineveti; a kit pedig nem illet, azt méltán sértheti.

— B-Hunyad piaci árjegyzéke oct. 29-én, 1867. Ausztiazi mérő = 44 kupa. — Tiszta búza első rendű 4 ft. — Tiszta búza második rendű 3 ft. 80 kr. — Elegetű búza 3 ft. — Rozs 2 ft 80 kr. — Kukuricza száraz 2 ft 80 kr. — Kukuricza nyers 2 ft. — Árpa 1 ft 60 kr. — Zab 1 ft 40 kr. — Alakor 1 ft 20 kr. — Paszuly 4 ft 60 kr. — Borsó 6 ft. — Lencse 6 ft. — Pityóka 50 kr. —

*) Mindenekelőtt pedig igyekeznék odahatni a keresk. társulat előljáróságát, hogy a városi tanács és képvis. testület által már majd két évtized óta czélbavett polgáriskola megalapítására nézve, melynek egy bizottság a múlt évben tervét is megírta, újabb s tetemes sikerrel kezeskedő erélyes lépések tessenek. Ezen igazán egyet szűkséget pótló tanintézet megalapítására az idő és viszonyok most hasonlíthatlanul kedvezőbbek, mint valaha. Szerk.

Marhabús fontja 14 kr. — Jühús 10 kr. — Ser-tésbús 20 kr.

Hibaigazítás. — Mult számunk követválasztásáról szóló czikkében hibásan áll 1038 választó 938 helyett.

Hivatalos értesítések kivonata.

Árverések és árlejtések. Tordán Érsek Julianna pusztá telke decz. 10, jan. 10. — Hunyadmegyében Csígmón Buda Nikolai pusztá telke november 8-kán.

Czégbejegyzés. Kolozsvári Mantsu Emanuel szövetkereskedése bejegyeztetett.

UJ POSTA.

— Páris, oct. 28. A mai „Moniteur” sürgönyök hoz Monterotondoból, melyek constatirozzák, hogy a pápai helyörség két egymásután következő megtámadás után magát fentartá. Azt hiszik, hogy Garibaldi Monterotondot háta mögött hagyta és Róma ellen fordult.

— Florenz, oct. 28. A mai hivatalos lap Victor Emanuel királynak az olaszokhoz intézett proclamatációját közli, melyben ez áll: A kormány öszhangzólag Francaziországgal a parlament szavazata után fog törekedni, hogy egységes utat-módot találjon fel, mely alkalmas legyen az első és fontos római kérdésnek véget vetni.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Nyiltér. *)

Alólt volt honvédtisztek e városban utazván át, mindazoknak, kik vendégszeretöleg gyámolítottak itt tartózkodásunk alatt, s ezek közt Biasini és Himmelstein úrnak is hálás köszönetet nyilvánítnak.

Kolozsvár, oct. 30. 1867.

Báró Burmann Zsigmond és Ház Karoly, volt honvéd-tisztek.

*) Az e téren megjelenő czikkéért egyáltalában nem vállal magára felelősséget a szerk.

(350) Magy. kir. vasutépítészeti igazgatóság.

Pályázat

a magy. kir. közmunka és közlekedési miniszterium határozata következtében a nagyváradi-kolozsvári

vasut építéséhez szűkségelt mintegy

254,000 vámmázsa vasuti sín

18,000 vámmázsa sín-kapcsoló vas

szállítására pályázat nyitattik.

A rajzok, szállítási feltételek, és szerződési minták az alóltott igazgatóságnál Pesten, fönt 9-ik szám alatt f. é. November 1-jétől egész 20-káig megtekinthetők.

Ajánlmányok az egész mennyiségre szintugy, mint ennek egy részére elfogadtatnak. A bepecsételt, 50 kros bélyeggel, s a czimboritékon a vállalkozó czégével és következő jelzéssel:

„Ajánlmány vasuti sinek, illetőleg sín kapcsoló vasak szállítására”

ellátott ajánlmányokat f. é. November 25-ikéig bezárólag elfogad a PEST, 1867-ik évi October 23-ikán.

Magy. kir. vasutépítészeti igazgatóság.

(351) Magy. kir. vasutépítészeti igazgatóság.

Pályázat

a magy. kir. közmunka és közlekedési miniszterium határozata következtében a nagyváradi-kolozsvári

vasut építéséhez szűkségelt

25,500 darab szélső-

151,300 „ „ közbelső- és

10,500 folyómeter kerülőkhöz való

talpfa

szállítására pályázat nyitattik.

A szerződési mintázat:

Pesten: fönt 9-dik szám alatt az alóltott igazgatóságnál,

Nagyváradon: Gunesch felügyelő úrnál,

Feketetón: Hegyi osztálymérnök úrnál,

Bánffy-Hunyadon: Nagy László osztálymérnök úrnál,

Kolozsvárott: Nagy János osztálymérnök úrnál f. é. November 1-jétől

15-ikéig megtekinthetők. Ajánlmányok az egész mennyiségre szintugy, mint ennek egy részére elfogadtatnak.

A bepecsételt, 50 kros bélyeggel, s a borítékon a vállalkozó nevével és következő jelzéssel:

„Ajánlmány vasuti talpfák szállítására”

ellátott ajánlmányokat bezárólag f. é. November 16-ikéig fogadtatnak el az alóltott igazgatóságnál.

PEST, 1867-ik évi October-hó 23-ikán.

A magy. kir. vasutépítészeti igazgatóság.

(327)

ROSENTHAL H.

bécsi glycerin vas- és vas- gyomor-liqueure.

Melyek udvari tanácsos prof. Oppolzer által Bécsben Dr. Kovács, dr. Balassa és dr. Löwy — által Pesten — kitűnő vas- készit-ménynek ismertettek el, különösen gyógyítólag batnak gyomorbajokban, aranyérben, sárgaságban, vérhiányban, rosszul táplált, görvélyes, ideg- és ingyöngye egyéneknek satb. s a bécsi cs. kir. beteg-ápolóházban már több év óta jó sikerrel használtatnak. Egy kis palack ára 1 ft 35 kr.

„ nagy „ „ 2 „ — „

ROSENTHAL H.

A fennebbi liqueurek valódi minőségben kaphatók:

Segevárt: Teutsch J. B. úrnál; főraktár.

Fejervárt: Dr. Reckert „

Brassóban: Jekelius Károly „

Cs.-Szerecsán: Gözsy A. „

Szebenben: Dr. Gaiser G. A. „

Nagy-Selyken: Szenczy Gábor „

Medgyesen: Wolff W. „

Köhalmon: Nagelschmidt S. örökösainél.

Sz.-Udvarhelyt: Kautz A. Ján. úrnál.

Főraktár egész Erdélyre nézve: TEUTSCH J. B.-nél Segevárt.

(2—3)

(335)

Altesti sérvéséseknek.

Hosszú évek óta van alóltott egy sérvés-kenőcs birtokában, melyet környezetben rendkívüli szerencsével alkalmazott. Fölgyógyultak folytonos ösztönzésére, azal ezennel szélesebb körbe lépek, s e nevezetesen, általában semmi ártalmas szert magában nem foglaló gyógyszer minden sérvésesnek ajánlom. Egyszerűen reggel és este fölkenendő, s használatá nem okoz legkevésbé sem alkalmatlanságot is. Egyedül kapható kis edényekben 3 ft 20 kr-áival használati utasítással együtt Pesten Formágyi F. gyógyszerész úrnál, Széchenyi sétány 26 sz.

Miután 26 évig szenvedtem sérvésben, mialatt folytonosan felkötöt kelle használnom, legmélyebb hálával jelentem, hogy Sturzenegger G. úr kenőcsre rövid időn tökéletesen meggyógyított. Schwellbrunn, Appenzell, april 23-kán, 1865.

H. J. Z. 46 éves.

Hálásan bizonyítom, hogy Sturzenegger Gottl. úr kenőcsre engem 51 éves koromban egy viz s egy nagy-ékszívtől tökéletesen megmentett. Weinfelden, Thurgau, julius 24-én, 1866.

J. G.

Örömmel ragadom meg a tollat, s tudatom Önnek, hogy engem, hála Istennek, kenőcsével 16 éves fájdalomtól tökéletesen meggyógyított. Ezerszer köszönöm ezt Önnek. Isten s égem fogja Önt áldani, mert megérdemelte. Ha minden embernek megmondhatnám, kik e bajban szenvednek, hogy Sturzenegger úr jó kenőcsét használják, megtenném. Konstanz, junius 29-én, 1867.

F. H.

Tekintetes urat bíkrem tisztelettel, hogy szenvedők számára nekem ismét 7 edénykét küldjön jeles sérv-kenőcséből, és pedig a gyengébb fájból 2-t, az erősebből 5-öt. Az eddigi Öntől kapott adagok soha nem remélt kedvező eredményt szűltek, s így Ön által a szenvedők emberiség egy oly szert nyert, a mely nemcsak minden elméletet kigúyol, hanem a sérvben szenvedők emberek Önnek le nem irbatlan szavakkal hálája kötelezők. Steudnitz-Siegenderf, Haynaui kerület, Porosz Slezia, julius 31-én, 1867.

Dr. Kraudt.

(356)

Ajánlom atisztelt cz. gazda-közönség figyelmébe Szecska-vágóimat 45, 50, 55, 65, 95 frtért, Török-búza morzsálóimat 45, 85 frtért. Szoró- és tisztító-rostáimat 63, 120 forintért,

melyekből folytonan készletet tartok. A megrendeléseket levél útján is elfogadom, melyek Kolozsvárra utasíttatni kérek, külső tordautczába 306. sz. a.

JANKÓ VINCZE, vas-öntőde- és gépgyár-tulajdonos.

Alóltott tisztelettel jeptem a n. érdemű közönségnek, hogy Bécsből megérkezvén, raktáromat a lenjabb izléstű czikkékkal rendeztem be, nagy választékban,

őszi-és téli öltöny-kelmék

melyeknek készletnyé átalakítását megrendelés után, pontosan és jutányosan eszközölöm felelősségem mellett. Továbbá kaphatók a legjobbféle kéztűk, nyakkendők, lédek, sálók.

Vászon és len-ingek, készen és megrendelés után, téli meleg vatmol tricót ingek és alsó nadrágok, czérna, gyapot, szőr és flanel harisnyák, gyapot és selyem esernyők, a legjobbféle gumi köpenyek, szóval minden a férfi-divat körébe tartozó czikkékkal dús ellátva raktárom.

Férfi kalap raktár a legnagyobb választékban.

Vidéki megrendeléseket pontos szolgálat mellett elvállalok

SKENKOVITS MIKLÓS

(343) (2—*)

Kolozsvárt, ny-piacz 6-dik szám. (355) (1—3) Ezzel van szerencsénk a t. cz. közönséggel tudat, hogy a

„HAZA” életbiztosító magyar bank igazgatósága t. Rich M. Ede urat ezen társulat felügyelőjének oct. 1-től

A „HAZA” életbiztosító magyar bank igazgatósága.

Csak 3 porosz tallér

az ára egy fél, 6 tallér az ára egy egész eredeti sorajegyek (nem hasonlítandó a tiltott igérvényekhez) az által engedélyezett és biztosított (347) NAGY. (3—6)

pénz-kisorsolásra

melynek húzása f. é. november 13. és 15-én leend, melyben csak nyeremények hűzhatók.

2,288,800 márka összegig

E közt főnyeremények esellegesen: 225,000, 125,000, 100,000, 50,000, 30,000, 20,000 2 a 15,000, 2 a 12,000, 2 a 10,000, 2 a 8000, 3 a 6000, 3 a 5000, 4 a 4000, 12 a 3000, 72 a 2000, 106 a 1000, 106 a 500, 100 a 200, 7816 a 100 márka sat.

Bérmentes megrendelések a legtovább vidékekre is pontosan és titoktartással teljesíttetnek, s hivatalos listákat valamint nyeremény-összegeket a húzás után azonnal megküldök. Megrendelések

GOLDFARB A,

állampapír kereskedőhez Hamburgba intézendők.

(203) (3—*)

Uj bizonyosága gyógyszerész Bergmann szab. foggyapottja jó hálásának. Gyógyszerész Bergmann urhoz Páris Magenta utca 70 sz. Kérek még 4 csomag foggyapottot, melyről a legnagyobb dícsértet mondhatok, miután mindenkin, ki vett belőle, segített, valamint ön köszvény gyapottja és katrány szappanja. Günzburg, 2. nov. 1866.

KUGLER J. G. illatszerezsz.

Egy tok ára 30, 50 kr.

Kolozsvárra nézve egyedüli raktár

WOLFF JÁNOS gyógyszerész-nél.

(3—3) Föld és Hűtlesz (349) szállítvány-, bizomány-, váltó- és pénzbehajtó üzlete (Kolozsvárt, főter b. Bánffy Albert-ház) folytonoson vásárol mindenféle arany- ezüst pénzeket, mágyar és osztrák állampapírt, továbbá szelvényeket a legújabb nyosabb feltételek mellett, valamint leszámítól bízkepes váltókat és árul jutányos árban mindenféle igérvényeket.